

73

IRAN-UNITED STATES CLAIMS TRIBUNAL

AWARD

Case Nos. B-59.B-69

Chamber One

دیوان داورى دعاوى ایران - ایالات متحدہ

پرونده‌های شماره ب - ۵۹ ، ب - ۶۹

شعبه یک

حکم شماره ۱ - ب - ۶۹ - ۵۹ - ۲۴۷

IRAN UNITED STATES CLAIMS TRIBUNAL	دادگاه داورى دعاوى ایران - ایالات متحدہ
ثبت شد - FILED	
Date	15 AUG 1986 تاریخ
	۱۳۶۵ / ۵ / ۲۴
No.	B69 شماره

DUPLICATE
ORIGINAL
نسخه برابر اصل

وزارت دفاع ملی جمهوری اسلامی ایران،
خواهان،

- و -

دولت ایالات متحده آمریکا،

باون - مک لافلین - یورک کامپنی، دیویژن

آو هارسکو کورپوریشن،

خواندگان.

حکم

اول - مقدمه

خواهان ، وزارت دفاع ملی جمهوری اسلامی ایران ("وزارت دفاع") در تاریخ ۱۹ ژانویه ۱۹۸۲ (۲۹ دیماه ۱۳۵۹) دو فقره دادخواست ، هر دو به طرفیت خواندگان واحد یعنی دولت ایالات متحده آمریکا ("ایالات متحده") و باون - مک لافلین - یورک کامپنی ("بی ام وای") ، نزد دیوان به ثبت رساند . ادعاهای مزبور گرچه مبتنی بر قراردادهای متفاوتی است ، با اینحال هر دو موضوعات صلاحیتی واحدی را مطرح می سازند . در تاریخ ۲۹ اوت ۱۹۸۳ (۷ شهریورماه ۱۳۶۲) جلسه رسیدگی مقدماتی مشترکی برگزار شدو اینک حکم واحدی در مورد هر دو پرونده صادر می شود .

در اولین پرونده ، یعنی پرونده ب - ۵۹ ، تقاضا شده است که حکمی به مبلغ ۱۴,۷۲۶,۵۹۹ دلار بابت خسارت نقض ادعائی قرارداد معروف به "بی ام وای - ۴" علیه بی ام وای صادر گردد . قرارداد مزبور در تاریخ ۹ مه ۱۹۷۸ (۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۵۷) جهت تهیه برخی تجهیزات نظامی و تعمیر و مدرنیزه کردن تانکها ، در رابطه با پروژه ای موسوم به "آریا" بین وزارت دفاع و بی ام وای منعقد شد . خسارات ادعائی وزارت دفاع شامل استرداد پیش پرداختی به مبلغ ۷,۵۰۰,۰۰۰ دلار و بهره متعلقه تا ژانویه ۱۹۸۲ و هزینه های جنبی ادعائی است . علیه ایالات متحده نیز دادخواهی شده و ادعا می شود که نامبرده متعهد بوده برخی از اقلام مذکور در قرارداد را تهیه نماید . هیچگونه قراردادی بابت فروش تسلیحات (اف ام اس) در رابطه با پروژه آریا با ایالات متحده منعقد نگردیده و پروژه مزبور آخر الامر توسط دولت ایران لغو گردید . معذک ، وزارت دفاع در دادخواست خویش اظهار می دارد که ادعای مطروح علیه بی ام وای با ادعای مطروح علیه ایالات متحده کاملاً مرتبط و از آن غیرقابل تفکیک است . به عبارت دیگر ، همانطور که

در جلسه رسیدگی مقدماتی تأیید شد، وزارت دفاع هردو خوانده را متضامناً* مسئول می شناسد.

بی ام وای و ایالات متحده، هردو درخواست کرده‌اند که ادعا به دلیل فقد صلاحیت دیوان مردود شناخته شود. آنان، با استناد به پرونده شماره الف-۲ تصمیم شماره ۱- الف/۲ - دیوان عمومی (۲۶ ژانویه ۱۹۸۲/۶ بهمن ماه ۱۳۶۰) که در 101 Iran - U.S. C.T.R 1 به طبع رسیده، استدلال می کنند که بی ام وای به عنوان شخصیت حقوقی غیردولتی و تبعه ایالات متحده نمی تواند خوانده ادعائی باشد که توسط یک دستگاه دولتی ایرانی مطرح شده است. بعلاوه، آنان استدلال می کنند که به شرح مقرر در بند ۲ ماده دو بیانیه حل و فصل دعاوی، اساس و مبنائی جهت طرح یک ادعای رسمی* ناشی از ترتیبات قراردادی فیما بین (دو دولت) جهت خرید و فروش کالاها و خدمات* وجود ندارد، زیرا هیچگونه رابطه قراردادی بین وزارت دفاع و ایالات متحده در این پرونده، موجود نیست.

بی ام وای ضمن تأکید بر موضع خود دایر بر عدم صلاحیت دیوان ، دفاعیه‌ای در ماهیت دعوی به ثبت رساند. و ادعای متقابلی به مبلغ ۱۱،۰۴۰،۶۲۱ دلار و ادعای تهاثری به مبلغ ۴،۲۱۶،۵۷۶ دلار ، سوای بهره و هزینه ها، مطرح کرده است.

ادعای دوم که تحت عنوان پرونده ب - ۶۹ به ثبت رسیده، بابت مطالبه خسارتی به میزان ۲۲،۹۹۰،۰۷۰ دلار از بی ام وای، از جمله بهره متعلقه به مبلغ ۱۵،۷۷۳،۳۴۷ دلار است و حسب ادعا از قراردادهای معروف به "بی ام وای -۲" و "بی ام وای -۳" که به ترتیب در تاریخ ۲۷ سپتامبر ۱۹۷۳ (۵ مهرماه ۱۳۵۲) و ۹ فوریه ۱۹۷۵ (۲۰ بهمن ماه ۱۳۵۳)

جهت ارائه خدمات عملیاتی و تعمیرات و تعمیر اساسی تانکها در رابطه با پروژه نظامی موسوم به "فینیکس" ، بین وزارت دفاع و بی ام وای منعقد گردید، ناشی می شود. در این ادعا نیز، خواهان ایالات متحده را بر مبنای این فرضیه که بی ام وای برای ایفای تعهدات قراردادیش ، به ویژه در مورد پروانه های صادراتی احتیاج به همکاری دولت داشته است متضامنا* مسئول می شناسد. پرونده اخیر با پرونده شماره ب - ۵۹ تفاوت دارد، زیرا قراردادهایی برای فروش تسلیحات (اف ام اس) در رابطه با پروژه فینیکس، با ایالات متحده منعقد شده است. معذک، خواهان طی جلسه رسیدگی مقدماتی توضیح داد که در این پرونده در رابطه با قراردادهای اف ام اس یاد شده، که موضوع پرونده شماره ب - ۱ هستند، علیه ایالات متحده دادخواهی نشده است. وزارت دفاع این موضع را اتخاذ کرده است که قراردادهای اف ام اس مدرکی است دال بر رابطه تفکیک ناپذیری که جهت اجرای قراردادهای بی ام وای - ۲ و بی ام وای - ۳ بین بی ام وای و ایالات متحده وجود داشته است.

در مورد این ادعا نیز هر دو خواننده درخواستهایی جهت رد ادعا به دلیل فقد صلاحیت، به ثبت رسانده اند. بی ام وای، بدون تغییر موضع خود در مورد صلاحیت دیوان، ادعای متقابل و ادعای تهاطمطروح در پرونده ب - ۵۹ را در این پرونده نیز تجدیدنموده است.

دیوان داوری در دستور مورخ ۹ سپتامبر ۱۹۸۳ (۱۸ شهریورماه ۱۳۶۲) خود متعاقب جلسه رسیدگی مقدماتی از وزارت دفاع خواست ادله و مدارک مستندی در تائید رابطه حقوقی ادعائی بین وزارتخانه یاد شده و دولت ایالات متحده در ارتباط با سه قرارداد منعقد با بی ام وای، به ثبت رساند. وزارت دفاع لایحه توجیهی و مدارکی به ثبت رساند و خوانندگان متعاقبا* اظهاریه هایی در پاسخ آن ثبت نمودند.

دیوان طی دستور مورخ ۲۹ مه ۱۹۸۵ (۸ خردادماه ۱۳۶۴) خود متذکر شد که براساس اظهاریه های کتبی و ادله و مدارکی که تا آن موقع به وی تسلیم شده بود، درباره موضوعات صلاحیتی هر دو پرونده تصمیم خواهدگرفت.

دوم - دلایل حکم

در رابطه با پرونده های حاضر، دیوان داوری باید تعیین کند که آیا در وهله اول نسبت به بی ام وای، و در وهله دوم نسبت به ایالات متحده به عنوان خواندگان پرونده صلاحیت دارد یا ندارد. ملاحظات متفاوتی درهریک از دومورد وجود دارد.

یک (بی ام وای)

این مطلب که آیا بی ام وای خود یک شخصیت حقوقی مستقل است و یا به توصیف دقیقتر بخشی از هارسکو کورپوریشن به شمار می رود، یا نه، مساله ای است که دیوان لزومی به پرداختن بدان در اینجا نمی بیند. در هر دو حالت، بی ام وای یک شخصیت حقوقی غیردولتی است که تابعیت آمریکائی آن مورد اختلاف نیست.

دیوان داوری در یکی از آراء تفسیری قبلی خود راجع به مفهوم بیانیه حل و فصل دعاوی، نظر داد که بیانیه عمومی و بیانیه حل و فصل دعاوی نسبت به ادعاهای ایران علیه اتباع آمریکائی قایل به صلاحیت نشده است. رجوع شود به پرونده شماره الف - ۲، مذکور در فوق، صفحات ۱۰۴-۱۰۲ (انگلیسی). دیوان داوری خاطرنشان ساخت که بیانیه به نحو کاملاً

صریح و روشنی انواع ادعاهائی را که می توان نزد دیوان مطرح ساخت، مشخص ساخته و صلاحیت دیوان محدود به حدودی است که در اساسنامه آن تفویض گردیده و اشاره بیانیه عمومی به "هدف و منظور هر دو طرف در ختم کلیه دعاوی فیما بین دولت هر طرف و اتباع دولت طرف دیگر" باید در زمینه و در رابطه بامتن بند ۱ ماده دو بیانیه حل و فصل دعاوی تفسیرو تعبیر شود که مشخصاً به "ادعاهای اتباع ایالات متحده علیه ایران و ادعاهای اتباع ایران علیه ایالات متحده ... " اشاره نموده است. همان ماخذ همچنین رجوع شود به: پرونده شماره الف-۱۴، حکم شماره ۲ - الف/۱۴ - ۸۸ (۶ دسامبر ۱۹۸۳/۱۵ آذرماه ۱۳۶۲) که در 4 IRAN-U.S. C.T.R. بمعنی 74 رسیده است. بنا براین هیچ مبنائی وجود ندارد که دیوان با استناد به آن بتواند ادعاهائی را که وزارت دفاع علیه یک تبعه ایالات متحده، یعنی بی ام وای درهریک از دو پرونده مورد بحث در این حکم مطرح می سازد، مورد رسیدگی قرار دهد.

در این پروندهها، بی ام وای ادعاهای متقابلی به مبلغ ۱۱۰۰۴۰۰۶۲۱ دلار و ۴۰۲۱۶۰۵۷۶ دلار بابت خسارتی که حسب ادعا از نقض قراردادهای واحدی ناشی شده، اقامه نموده است. لکن یک ادعای متقابل معتبر نمی تواند از ادعایی که از لحاظ صلاحیت فاقد اعتبار است ناشی شود. رجوع شود به کامپیوتر ساینسز کورپوریشن و جمهوری اسلامی ایران، حکم شماره ۱-۶۵-۲۲۱، صفحه ۵۶ (انگلیسی) (۱۶ آوریل ۱۹۸۶/۲۷ فروردین ماه ۱۳۶۵) لذا، همانطور که بی ام وای درخواست کرده بود که در صورتیکه دیوان در مورد ادعاها احراز صلاحیت نکند، ادعاهای متقابل را مردود شمارد، دیوان نیز ادعاهای متقابل بی ام وای را رد می کند.

دیوان داوری ضمن رد ادعای مطروح علیه بی ام وای، مقتضی می داند که در شرایط این پرونده بابت هزینه های داوری حکم به نفع بی ام وای صادر شود. گوا اینکه رویه دیوان این

نموده که در ادعاهای "رسمی" فیما بین دولتهای مربوطه حکم به پرداخت هزینه های داوری بدهد، با اینحال این خواننده بخصوص، تبعه ایالات متحده است. وزارت دفاع این ادعاها را پس از صدور رای پرونده الف - ۲ اقامه کرد و در رای مزبور تکلیف مساله صلاحیت نسبت به ادعاهای مطروح علیه این قبیل اتباع به طورنهائی قطعی معین شد. با وجود این، بی ام وای ناگزیر شده است که در رسیدگیها شرکت نموده و در جلسه استماع مقدماتی حضور بهم رساند. نامبرده مبلغ ۵۵،۱۵۳/۰۴ دلار آمریکا بابت هزینه ها مطالبه نموده است. در صدور حکم هزینه های داوری در ادعاهای عادی، برخلاف ادعاهای رسمی، دیوان از اصول منطقی بودن که در پرونده سیلوانیا تکنیکال سیستمز اینک و جمهوری اسلامی ایران حکم شماره ۱ - ۶۴ - ۱۸۰ (۲۷ ژوئن ۶/۱۹۸۵ تیرماه ۱۳۶۴) شرح داده شده، پیروی نموده است. از آنجا که برخی از همان ملاحظات با همان قوت در پرونده حاضر نیز مصداق می یابد، دیوان حکمی به مبلغ ۲۵،۰۰۰ دلار بابت هزینه های داوری صادر می کند.

دو - ایالات متحده

برای اینکه هریک از ادعاهای حاضر واجد شرایط "ادعای رسمی" شناخته شود، وزارت دفاع باید وجود "ترتیبات قراردادی ... جهت خرید و فروش کالاها و خدمات"، در مفهوم بند ۲ ماده دو بیابانیه حل و فصل دعاوی را، به اثبات رساند و این قراردادها باید مبنای ادعاهای مربوط وی قرار گیرد. به عبارت دیگر، وزارت دفاع باید دیوان را متقاعد سازد که ایالات متحده طی قراردادی با وزارتخانه یادشده، مقید و مکلف بوده است که تعهداتی را به موجب قراردادهای بی ام وای - ۲، بی ام وای - ۳ و بی ام وای - ۴ ایفا نماید.

در بررسی این پرونده توسط دیوان نخستین و واضحترین عامل اینست که در هیچکدام از این قراردادها از ایالات متحده به عنوان طرف قرارداد نام برده نشده است. گرچه ایالات

متحدہ طرف سے فقرہ قرارداد اف ام اس در رابطہ با بی ام وای ۲- و بی ام وای ۳-
بودہ، با اینحال روشن است کہ این قراردادها مبنای ادعای حاضر را تشکیل نمی دهند.

وزارت دفاع تعدادی مدرک و سند ارائه نموده تا بر مبنای آن وجود روابط قراردادی لازم
را بہ اثبات رسالند: مهمترین این مدرک، تفاهم نامہای است کہ در تاریخ ۵ اکتبر ۱۹۷۳
(۱۲ مهرماہ ۱۳۵۲) بین دو دولت منعقد شدہ است. در این سند، ایالات متحدہ متعهد شدہ
است کہ در برنامه بازسازی کلیہ وسایط نقلیہ زنجیری متعلق بہ دولت ایران کہ در ایالات
متحدہ تولید شدہ، بہ دولت ایران یاری دہد. قرار بود این برنامه طی قرارداد مستقیمی با
بی ام وای (قرارداد بی ام وای ۲-) اجرا شود و شرکت یاد شدہ، بنوبہ خود می ہایست
برای تہیہ ہرگونہ پروانہ یا قطعات یدکی کہ ممکن بود لازم گردد، مذاکرہ و اقدام نماید.
کمک مورد نظر بہ برنامه بہ این صورت بود کہ ایالات متحدہ با ارائه خدمات فنی،
بازرسی و آزمایش بر مبنای پرداخت حق الزحمہ و طبق شرایط و مفاد قانون فروش
تسلیمات خارجی و فرم استاندارد دی دی ۱۵۱۳... دولت ایالات متحدہ*، در این برنامه
مشارکت داشتہ باشد. بنابراین، بہ روشنی پیش بینی شدہ بود کہ در صورت لزوم
قراردادہای جداگانہای منعقد خواہد شد. تفاهم نامہ مذکور فی نفسہ ایالات متحدہ را
جہت ایفای تعہدات بی ام وای طبق قراردادہای جنبی کہ بہ تنہائی موضوع ادعای فعلی بہ
شمار می رود، متعهد نمی سازد.

سند دیگری کہ توسط وزارت دفاع ارائه شدہ نہ تنہا موید اظهارات وی نیست، بلکہ ماہیت
و طبیعت مستقل این قراردادها را تأیید می کند. در یادداشت مورخ ۱۶ ژانویہ
۱۹۷۸ (۲۶ دیماہ ۱۳۵۶) ایالات متحدہ در اشارہ بہ قرارداد بی ام وای ۴- اظهار شدہ کہ
قصد ارتش ایران این بودہ است کہ جہت تہیہ برخی مواد و تجهیزات از ایالات متحدہ،
اقدام بہ عقد قراردادہای اف ام اس نماید. با اینحال، چنین قراردادی ہیچگاہ بہ امضاء
نرسید. بہمین نحو، در نامہای کہ بی ام وای در تاریخ ۲۷ مہ ۱۹۷۵ (۶ خردادماہ
۱۳۵۴) بہ یک ژنرال ارتش ایران نوشتہ، اشارہ شدہ است کہ بی ام وای برای اجرای

قرارداد بی ام وای -۳ نیاز به کسب تأییدیه دولت ایالات متحده دارد. این سند برای اثبات وجود تعهد لازم‌الاتباعی از جانب ایالات متحده، بهیچوجه کافی نیست.

بنابراین، دیوان داوری نتیجه می‌گیرد که درهیچیک از پرونده‌های حاضر، دلیل و مبنائی برای طرح "ادعای رسمی" علیه ایالات متحده وجود ندارد.

سوم - حکم

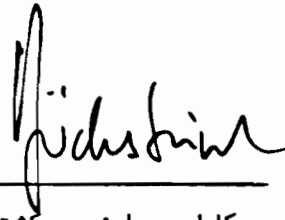
یک (ادعاهای مطروح توسط وزارت دفاع ملی جمهوری اسلامی ایران علیه دولت ایالات متحده آمریکا و باون - مک لافلین - یورک کامپنی، دیویژن آو هارسکو کورپوریشن به دلیل فقد صلاحیت مردود شناخته می‌شوند.

دو (ادعاهای متقابل باون - مک لافلین - یورک کامپنی، دیویژن آو هارسکو کورپوریشن مردود شناخته می‌شوند.

سه (خواهان، وزارت دفاع ملی جمهوری اسلامی ایران متعهداست مبلغ ۲۵،۰۰۰ دلار بابت هزینه های داوری به باون - مک لافلین - یورک کامپنی، دیویژن آو هارسکو کورپوریشن بپردازد. تعهد مزبور با پرداخت از محل حساب تضمینی مفتوح طبق بند ۷ بیانیه دولت جمهوری دموکراتیک و مردمی الجزایر مورخ ۱۹ ژانویه ۱۹۸۱ (۲۹ دیمه ۱۳۵۹)، اسقاط خواهدشد.

چهار) بدینوسیله حکم حاضر جهت ابلاغ به کارگزار امائی به ریاست دیوان داوری تسلیم می‌شود.

لايه، به تاريخ ۱۵ اوت ۱۹۸۶ برابري ۲۴ مردادماه ۱۳۶۵

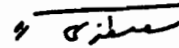

كارل - هاینس یوگشتینگل

هوارد ام. هولتزمن

بنام خدا

محسن مصطفوی

موافق با قسمتی و
مخالف با قسمتی دیگر
مراجعه شود به نظر جدا گانه